

מה יש לחגוג בזמן?

שלום לידידינו היקרים!

בכל חג יש מצווה מיוחדת ותוכן מיוחד שגורם שכל הזמן, כל המועד, יהיה מסביב לאותו תוכן. הזמן של החג שונה מזמנים אחרים, כיוון שמאיר בו התוכן של אותו החג. לעומת זאת בספירת העומר התוכן היחיד שיש בכל יום הוא הזמן עצמו: "היום יום אחד", "היום שני ימים" וכו'. איך חוגגים חג שהתוכן שלו הוא הזמן?

החגים – כמו לקדש אשה

בשלושת הרגלים אנחנו אומרים בתפילה 'מקדש ישראל והזמנים'. איך מקדשים זמן?

בזמני השגרה כל יום הוא חלק ממעגל השנה והחודש והשבוע, כאשר היום הזה בא לאחר היום הקודם, והיום הקודם הוא הכנה ליום הבא. בעבודה האדם עובד היום כדי שהיום הזה יצטרף למשכורת החודשית, ובליימודים האדם לומד היום על מנת שחומר הלימודים של היום יצטרף למה שהוא למד אתמול וילמד מחר, וכך הוא יקיף את חומר הלימודים הנצרך, ובגידול הילדים כל יום מוסיף על ההתפתחות שלהם וכו'.

הזמן הוא חלק מהטבע והטבע הוא גם מלשון טבעות. כל דבר הוא תוצאה של משהו קודם וסיבה של הדבר הבא, כמו שרשרת של דברים טבעיים שגורמים אחד את השני. זוהי גם, כאמור, ההתייחסות לזמן בזמני השגרה: היום הזה בא על גבי היום הקודם והוא הכנה ליום הבא, וכך נוצרת שרשרת של זמנים.

לעומת זאת החג, המועד, הוא לא חלק מהשגרה ומשרשרת הזמנים. בכל חג יש תוכן שצובע את היום בצבע חזק, בצבע של החג, ומזמן (גם מלשון זמן) את היום להיות חגיגי. כל האווירה של היום נעשית חלק מהתוכן של החג ומהצבע המיוחד שלו, ובכך לא חלק מהיום הקודם והיום הבא, אלא התוכן שלו גורם לו לעמוד בפני עצמו.

אם כן, המשמעות של הזמן עצמו משתנית בחגים: הזמן לא קיים בגלל שקיימים היום הקודם והיום הבא, אלא מכך שה' רוצה בו. ה' מגלה אור חדש במציאות, ומזמן את עצמו להופיע במציאות, וזה מה שיוצר את היום הזה. בכל חג ה' מזמן את עצמו להופיע ולהתגלות בצורה אחרת, וזה מה שיוצר את הזמן ומועדי השנה.

זה פירוש המילים 'מקדש הזמנים'. ה' מקדש את הזמן ומזמן אותו לו ומייחד אותו, כמו שאיש מקדש אשה. הזמן הוא לא חלק מהתגלגלות טבעית אלא הוא זמן מיוחד שה' רוצה בו.

יום מיוחד או חלק מתהליך?

לאור כל זאת מתחזקת השאלה ששאלנו: בספירת העומר אין תוכן מיוחד בימי הספירה שמעלה את הזמן להיות חלק מהתוכן, אלא להיפך, התוכן של כל יום הוא הזמן שלו. אם כן, מהו היחס לזמן של ספירת העומר?

ספירת העומר רוצה להכניס גם את השתלשלות הזמנים לתוך החגים. כל יום הוא מיוחד בפני עצמו, כי ה' רוצה בו, אבל גם שרשרת הזמנים היא מיוחדת כי ה' רוצה בה.

'מעגל השנה' נקרא כך כי הוא כמו עיגול, ואין לו התחלה וסוף. כאשר לזמן אין התחלה וסוף הוא מתגלגל מעצמו, וכל יום הוא תוצאה של התגלגלות טבעית. לעומת זאת לספירת העומר יש תחילה וסוף. היא מתחילה ביציאת מצרים ומסתיימת במתן תורה, ובכך היא אומרת שגם הצטברות הימים זה על גבי זה היא חשובה וה' רוצה בה. הזמן לא מגלגל את החיים של האדם בסתמיות, אלא הוא מקדם את האדם מנקודה לנקודה על פי רצון ה'.

ספירת העומר מתחילה מיציאת מצרים ונגמרת במתן תורה. היא מתחילה בכך שיש אמונה, מכך שה' מגלה לנו את האמונה בו, שלא נסתכל על העולם שהוא קיים היום בגלל שהוא היה קיים אתמול ויהיה קיים מחר, אלא בגלל שה' רוצה בו. ומסתיימת בשבועות, במתן תורה, כלומר שמציאות ה' לא נוכחת רק באמונה, אלא בכל פרט ופרט במציאות על ידי תרי"ג מצוות. כלומר האור שיש בפסח הוא עצם האמונה, הנוכחות של ה' באמונה שלנו, והאור שיש בשבועות הוא הנוכחות של ה' בכל פרט ופרט בחיים על ידי תרי"ג מצוות.

ספירת העומר אומרת שכל יום, למרות שנראה לנו שהוא נובע מהיום הקודם והוא זה שגורם את היום הבא, באמת לא נכון לחיות כך את המציאות ואת החיים, אלא כל יום הוא חלק מתהליך שראשיתו היא שה' נוכח באופן כללי באמונה שלו, ואחריתו היא שה' נוכח בכל הפרטים של החיים שלנו.

כאשר הזמן הוא תהליך שה' רוצה בו, זה הופך כל יום בתוכו להיות חשוב ומיוחד ומקודש בפני עצמו. הוא זה שמסכם את כל הימים שהיו לפניו, והוא הבסיס לכל הימים שיבואו אחריו. כלומר החשיבות של הזמן כתהליך, גורמת לחשיבות של כל יום בפני עצמו.

לכן יש דיון בהלכה האם כל יום בספירת העומר הוא מצווה בפני עצמה, או שהמצווה היא דווקא לספור את כל הימים כחלק משרשרת אחת. מצד אחד אם האדם סופר את היום הנוכחי כחלק ממספר כללי, "היום עשרים יום", "היום אחד ועשרים יום" וכו'. אבל מצד על האדם לומר דווקא את המילה 'היום' (ואם האדם אמר בטעות לחברו כמה סופרים באותו יום, אבל לא אמר 'היום', הוא יכול לספור שוב בברכה). כלומר מצד אחד היום הנוכחי הוא חלק מתהליך, ומצד שני זה מה שמחשיב אותו בתור יום מיוחד.

נוכחות ה' במציאות

אם כן, ספירת העומר היא תהליך בין האמונה בה', לבין הנוכחות של ה' בכל פרט מציאות, והתהליך הזה מחשיב כל יום ויום בספירת העומר. רמז יפה לכך הוא, שאם מחברים את כל הימים בספירת העומר (אחד ועוד שתיים ועוד שלוש... ועוד ארבעים ותשע), יוצא המספר 1225, שהנקודה האמצעית שלו היא 613, תרי"ג. כלומר יש 612 מצוות שמופיעות פעמיים, ועוד מצווה אחת, שהיא האמונה בה', שהיא הנקודה האמצעית של כל המצוות האחרות.

כל מצווה מורכבת משני חלקים: ממצוּה ומצוּה. מרצון ה' להיכנס למציאות ולייחד אותה לו, ומהכניסה של ה' בפועל למציאות על ידי כך שהיהודי מקיים את המצווה. אבל במצוות האמונה שני החלקים הללו הם שני חלקים של דבר אחד ממש: בכך שה' מצווה אותנו להאמין בו, בזה עצמו הוא מנכיח את עצמו במציאות, וזה השורש לכל המצוות האחרות.

שבת שלום!

בית 'עוד יוסף חי'